

Offentliggjøring av finansiell informasjon for 2019 (Pilar 3)

31.12.2019

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Oppsummering	3
3	Kapital	4
3.1	Ansvarlig kapital pr 31.12.2019	4
3.2	Beregningsgrunnlag pr. 31.12.2019	4
3.3	Kapitalkrav pr. 31.12.2019	5
4	Styring og kontroll av risiko	5
5	Risikoområder	6
5.1	Kredittrisiko.....	6
5.2	Likviditetsrisiko.....	9
5.3	Markedsrisiko	9
5.4	Operasjonell risiko	10
5.5	Egenkapitalposisjoner utenfor handelsporteføljen	11
5.6	Forretningsrisiko, omdømmerisiko og strategisk risiko	11
5.7	Andre identifiserte risikoformer	11

1 Innledning

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriften del IX (Pilar 3). Alle tall i dokumentet er pr. 31.12.2019 og i tusen NOK med mindre annet fremgår.

Kapitaldekningsregelverket baseres på tre pilarer:

Pilar I: Minimumskrav til ansvarlig kapital

De metodene som banken bruker ved beregning av minimumskravene for henholdsvis kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko er vist i figuren nedenfor

Type risiko	Valgt metode
Kredittrisiko	Standard
Markedsrisiko	Standard
Operasjonell risiko	Basis

Pilar II: Institusjonens interne vurdering av risikoprofil og kapitalbehov

Banken skal ha en prosess for å vurdere samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil samt en strategi for å vedlikeholde sitt kapitalnivå. Pilar II er bankens egen vurdering av kapitalkrav utover Pilar I. Tilsynsmyndighetene skal overvåke og evaluere bankens interne vurdering av kapitalbehov og tilhørende strategi.

Pilar III: Institusjonenes offentliggjøring av informasjon

Pilar III skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere bankens risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll.

Informasjonen skal offentliggjøres og oppdateres minimum årlig. For øvrig er banken pålagt å offentliggjøre informasjon som anses egnet til å påvirke beslutningen til brukere av informasjonen i forbindelse med økonomiske forhold, senest 30 dager etter at banken er eller burde vært klar over forholdet. Informasjonen skal offentliggjøres på Internett, og skal være tilgjengelig i minst fem år fra tidspunkt for offentliggjøring.

Banken inngår ikke i rapporteringspliktig konsern slik at all rapportering er på banknivå.

2 Oppsummering

Banken hadde pr. 31.12.2019 en ren kjernekapitaldekning på 20,48%, kjernekapitaldekning på 21,54 % og totalkapitaldekning på 23,04%. Bankens pilar 1 kapitalkrav inkludert bufferkrav er for ren kjernekapital 12,5%, kjernekapital 14,0% og totalkapital 16,0%.

Bankens utlånstyper er usikrede lån til privatpersoner, bil, bolig, bedrifter og organisasjoner. Banken planlegger fremtidig utlånsvækst innen usikrede lån og SMB- markedet. Veksten vil tilpasses bankens resultater og kapitalsituasjon.

3 Kapital

3.1 Ansvarlig kapital pr 31.12.2019

Oversikten over ansvarlig kapital er per 31.12.2019

	31.12.2019	31.12.2018
Innbetalt aksjekapital	338 866	330 903
Overkurs	127 092	124 510
Annen egenkapital	98 218	34 160
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler	-20 471	-22 714
Ren kjernekapital (CET 1)	543 704	466 858
Tellende hybridkapital *	28 000	29 000
Kjernekapital (Tier 1)	571 704	495 858
Ansvarlig kapital	40 000	40 000
Totalkapital (Tier 2)	611 704	535 858

3.2 Beregningsgrunnlag pr. 31.12.2019

Den ansvarlige kapitalen består av kjernekapital og tilleggskapital. Ved beregning gjelder fradrag, tillegg og begrensninger i forhold til kapitalforskriftens definisjoner. Alle tall er oppgitt i hele tusen.

Risikovektede eiendeler

Lokale og regionale myndigheter, herunder kommuner	0	0
Lån og plasseringer til kredittinstitusjoner	30 943	21 394
Foretak	39 502	109 158
Massemarkedengasjementer	1 701 086	1 588 448
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	40 499	49 923
Forfalte engasjementer	289 523	177 300
Andeler i verdipapirfond	61 179	34 460
Egenkapitalposisjoner	12 255	1 309
Øvrige engasjementer	84 136	78 630
Risikovektede eiendeler kredittrisiko	2 259 122	2 060 622
Markedsrisiko	0	0
Operasjonell risiko	395 298	253 583
Totale risikovektede eiendeler	2 654 420	2 314 205
Ren kjernekapital ratio (CET 1)	20,48 %	20,17 %
Kjernekapital ratio (Tier 1)	21,54 %	21,43 %
Total kapital ratio (Tier 2)	23,04 %	23,16 %

3.3 Kapitalkrav pr. 31.12.2019

I oversikten nedenfor er bankens Pilar 1 krav.

Kapitalkrav (inkl. bufferkrav)	31.12.2019
Minstekrav til ren kjernekapital	4,50 %
Systemrisikobuffer	3,00 %
Bevaringsbuffer	2,50 %
Motsyklisk buffer *	2,50 %
Hybridkapital	1,50 %
Ansvarlig kapital	2,00 %
Sum totalkapitalkrav	16,00 %

Banken er ikke definert som systemviktig institusjon.

Banken hadde 31.12.2019 en ren kapitaldekning på 20,48%, kjernekapitaldekning på 21,54% og totalkapitaldekning på 23,04%, som er et godt nivå.

4 Styring og kontroll av risiko

Risikostyring er et strategisk virkemiddel som skal bidra til oppnåelse av bankens mål. Med strategisk virkemiddel menes i denne sammenheng at risikostyring anerkjennes som et ledelsesverktøy som vil kunne gi selvstendige bidrag til bankens verdiskapning.

Risikostyringen i banken har som hovedmål å optimalisere forholdet mellom tapsrisiko og inntjeningsmulighet i et langsiktig perspektiv. Risikostyringen innebærer at lønnsomhet vurderes i forhold til risiko, samtidig som banken sikres mot uønsket risiko.

Styret fastsetter bankens mål og strategier og rammer for risikoområdene.

Styret skal sikre at banken har en forsvarlig risikostyring, herunder god internkontroll for banken som helhet og de vesentligste forretningsområder. I dette ligger også beslutning om bankens risikoprofil og risikotoleranse for de ulike risikotypene. Styret mottar periodiske rapporter fra administrasjonen om forhold relatert til bankens finansielle stilling, samt utvikling og status i bankens risikoeksponering.

Ytterligere beskrivelse av styrets ansvar og oppgaver er regulert i egen styreinstruks.

Administrerende direktør har ansvaret for den daglige ledelsen av banken og skal sørge for at banken drives i samsvar med lov og forskrifter. Administrerende direktør er ansvarlig for den daglige forretningsdriften overfor styret, samt videreutvikling av banken og bankens økonomiske disposisjoner. Administrerende direktør har en utøvende rolle, og skal sørge for etterlevelse av de beslutninger styret har fattet.

Det er utarbeidet egen instruks for administrerende direktør.

Direktør compliance og risikostyring har den operative risikokontrollfunksjonen. Risikokontrollene skal fordeles på en slik måte at vedkommende som kontrollerer ikke har fullmakter til å kunne ta risiko på det området som kontrolleres.

Eventuelle brudd på policyer, risikorammer og bevilgningsfullmakter rapporteres uten opphold til administrerende direktør og styret. Det utarbeides kvartalsvise risikorapporter til styret.

Utførende funksjoner har ansvar for at risikoeksponeringen, strategi og rutiner er innenfor vedtatte policyer og rammer fra Styret.

Risikostyringsfunksjonen skal følge opp bankens helhetlige risikostyring, herunder eksponering på de forskjellige risikotyper. Samt kontrollere at banken etterlever vedtatte policyer og retningslinjer. Kontrollerende funksjoner er uavhengige funksjoner som overvåker, rapporterer og følger opp den

operative ledelsens styring og internkontroll. Kontrollerende funksjoner skal varsle administrerende direktør og Styret hvis det er brudd på regulatoriske eller Styrets rammer.

Risikostyringsfunksjonen er uavhengig av lederne med ansvar for risikotaking på det området som de kontrollerer.

Styret har det overordnede ansvaret for å påse at banken har en kapitaldekning som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko, virksomhet og regulatoriske krav. Styret skal videre påse at risikostyringen og internkontrollen er god og systematisk, og at dette er etablert i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, pålegg, eksterne og interne retningslinjer.

Administrerende direktør er ansvarlig for å implementere strategier i henhold til styrets godkjente rammer og mål for virksomheten. CFO er ansvarlig for utførelsen av kapitalplanleggingen i samsvar med lover, forskrifter og interne retningslinjer. Direktør compliance og risikostyring er ansvarlig for å overvåke lover, forskrifter og interne retningslinjer og kommunisere disse til styret og ledelsen, samt å være en kontrollerende funksjon.

Bankens eksterne revisor etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapital situasjon. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens internkontroll samt bankens kapitalvurderingsprosess (ICAAP).

5 Risikoområder

5.1 Kredittrisiko

Definisjon

Med kredittrisiko forstås risiko for at låne- og kredittkunder ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid, og at etablerte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Lån og kreditter gis kun personer, bedrifter og organisasjoner som viser egenskaper og vilje til å tilbakebetale sine forpliktelser i henhold til inngåtte avtaler.

Styring og kontroll

For Easybank utgjør kredittrisiko den største risikoen banken har og kredittbehandling skal være en sentral del av bankens virksomhet. Sentrale styringsverktøy for banken er 'Styrets retningslinjer for kredittrisiko', bankens kredittåndbok og bankens rutinebeskrivelser. Styret mottar jevnlig rapportering om utviklingen i bankens kredittrisiko. Styret har sterkt fokus på kredittrisikoen og følger nøye med i utviklingen av tapsutsatte og misligholdte engasjementer. Bankens vurderer løpende verdien av sikkerheter og nedskrivningsbehov

Banken har etablert en fullmaktstruktur for innvilgelse av lån og kreditter. Administrerende direktør og Drift- og kredittdirektør fullmakt som igjen kan delegeres etter visse kriterier. Majoriteten av kredittbeslutningene på låneprodukter til massemarkedet er automatiserte. Kredittbeslutninger av stor betydning knyttet til bankens tradisjonelle låneportefølje tas basert på avgjørelser mellom Drift- og kredittdirektør og Administrerende direktør.

Bankens låneportefølje består av næringslån, boliglån, bilfinansiering med og uten pant til privatmarkedet, samt forbruksfinansiering til privatmarkedet. Bankens endret strategi i 2016 til å satse på billån og forbrukslån. Bankens faser derfor ut andre låneprodukter gradvis. Som et resultat av strategiutvikling tilbys ikke boliglån lenger og det gis ikke nye lån til bedrifter og organisasjoner (unntatt ved restrukturering av eksisterende engasjement).

Kredittgivningen til privatmarkedet har høy grad av automatisering i alle ledd og banken har en risikobasert prising med fokus på god egenkapitalavkastning. Bankens har utviklet en SIFO-basert likviditetsmodell for å beregne betjeningsevne, der en beregner kundens evne til å betjene lånet. Denne er basert på kundenes inntekt og relevante utgifter. Nødvendig dokumentasjon innhentes ved behov. Videre, har banken utviklet risikomodeller for beregning av betalingsvilje. I tillegg til beregning av

betalingsvilje og betalingsevne, har banken en rekke policyregler som kan gi avslag. Disse policyreglene er basert på interne regler og eksterne regler fra kredittopplysningsbyrået.

Bankens tradisjonelle utlånsportefølje til bolig, bedrift og organisasjon vurderes til amortisert kost. Da banken ikke har utlån med fastrente eller med fast margin anses amortisert kost å tilsvare virkelig verdi. For øvrig legges de vurderingsprinsipper som følger av de til enhver tid gjeldende forskrifter om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier, med tilhørende rundskriv, til grunn for vurdering av utlånsporteføljen. Ved førstegangs måling vurderes bankens utlån til virkelig verdi. Gebyrer, provisjoner og lignende som belastes kunden ved låneopptak inntektsføres direkte, i den grad inntektene er knyttet til direkte interne administrative kostnader. Amortisert kost er anskaffelseskostnad med fradrag for betalt avdrag på hovedstol og eventuelle nedskrivninger for tap.

Nedskrivning på individuelle lån og grupper i den tradisjonelle låneporteføljen av lån foretas i de tilfeller det foreligger objektive bevis for verdifall. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring. Nedskrivningen beregnes som differansen mellom utlånets bokførte verdi og nåverdien av estimerte framtidige kontantstrømmer, neddiskontert med effektiv rente. Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas individuelt av alle utlån som anses vesentlige. Vurdering av sikkerheter på panteobjekter ved individuelle nedskrivninger, verdsettes disse til antatt virkelig verdi på beregnet sannsynlig tidspunkt for realisasjon eller egen overtagelse av sikkerheter.

For bankens låneportefølje innenfor bilfinansiering og lån uten sikkerhet, brukes en såkalt «incurred-loss»-tilnærming etter mønster Tapsforskriften og IAS39. Tapsavsetninger gjøres når det har inntruffet en tapshendelse. Tapshendelser som har inntruffet, men som ikke er avdekket ennå fanges opp via gruppevise avsetninger. Når et lån ikke blir betalt på forfall, så har man en tapshendelse, og det foretas da en beregning av påløpt tap. Beregning av påløpt tap gjøres på porteføljenivå. Banken planlegger overgang til IFRS 9 fra 1. januar 2020.

Konstaterte tap på engasjementer er tap som regnes som endelige.

Informasjon om risikoklasse og aldersfordeling samt nedskrivning på utlån (tall i 1000)

Risikoklasse:

<i>NOK i tusen</i>				
Risikoklasse ved utgangen av året Privat kunder - bolig, forbruk og billån	31.12.2019		31.12.2018	
Lav risiko	1 929 458	70 %	1 733 826	69 %
Medium risiko	419 252	15 %	494 118	20 %
Høy risiko	412 167	15 %	270 303	11 %
Sum	2 760 877	100 %	2 498 248	100 %

<i>NOK i tusen</i>				
Risikoklasse ved utgangen av året - Næringskunder	31.12.2019		31.12.2018	
Lav risiko	11 324	26 %	39 963	35 %
Medium risiko	22 604	52 %	68 572	59 %
Høy risiko	9 465	22 %	7 000	6 %
Sum	43 393	100 %	115 535	100 %

Aldersfordeling:

Forbrukslån & billån, aldersfordeling	31.12.2019	31.12.2018
Ikke forfalte utlånsengasjementer	1 893 308	1 803 838
Inntil 30 dager	256 735	206 362
30-59 dager	87 576	76 790
60-89 dager	54 020	47 747
90+ dager	353 833	219 098
Sum	2 645 473	2 353 834

Bolig, bedrifter og organisasjoner	31.12.2019	31.12.2018
Ikke forfalte utlånsengasjementer	156 677	247 918
30-90 dager	-	5 031
90+ dager	2 121	7 000
Sum	158 798	259 949

Nedskrivning og periodens tapskostnad:

Utlån og fordringer på kunder består av	31.12.2019	31.12.2018
Brutto utlån	2 804 258	2 613 783
Nedskrivninger	91 746	67 403
Netto utlån til og fordringer på kunder	2 712 512	2 546 380

Utlån- Mislighold og tap	31.12.2019	31.12.2018
Brutto misligholdte lån	355 954	226 098
Nedskrivninger	73 032	48 798
Netto misligholdte lån	282 922	177 300

Konstaterte tap		
Konstaterte tap på utlån	89 380	61 181
Inngående på tidligere konstaterte tap	-3 332	-751
Netto konstatert	86 048	60 429

Individuelle nedskrivninger	31.12.2019	31.12.2018
Individuelle nedskrivninger ved inngangen til perioden	48 024	8 277
+/- Periodens endring	25 008	39 747
Individuelle nedskrivninger	73 032	48 024

Nedskrivninger grupper av utlån	31.12.2019	31.12.2018
Nedskrivninger på grupper av utlån ved inngangen til perioden	19 379	34 574
+/- Periodens endring	-666	-15 195
Gruppevise nedskrivninger	18 713	19 379

Periodens tapskostnad består av	2019	2018
Endring individuelle nedskrivninger	25 008	39 747
Endring gruppevise nedskrivninger	-666	-15 195
Konstaterte tap på utlån	89 380	61 181
Inngående på tidligere konstaterte tap	-3 332	-751
Periodens tapskostnad	110 390	84 982

5.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å innfri sine forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader.

Rutiner, rammer og ansvar for styring og kontroll av likviditetsrisiko er beskrevet i bankens likviditets- og markedsrisikopolicy, som er styregodkjent. Retningslinjene behandles minst årlig i styret, og styret mottar jevnlig rapporter om utviklingen.

Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Banken har diversifiserte kundeinnskudd med spareprodukter, produkter med bindingstid og andre kundeinnskuddsprodukter. Beløpene i kundeinnskudd er i stor grad innenfor Bankenes Sikringsfonds garanti på 2 millioner kroner. Bankens plasseringer av overskuddslikviditet gjøres i andre norske banker. Overskuddslikviditet plasseres og i investeringer med lav risiko og høy likviditet.

Banken har styregodkjente rammer for overskuddslikviditet og for hvilke typer investeringer som kan gjøres med overskuddslikviditet.

Banken skal hovedsakelig finansiere sin virksomhet gjennom egenkapital og innskudd fra kunder. Det søkes å oppnå en innskuddsstruktur med mange mindre innskudd da banken ikke skal gjøre seg avhengig av store enkeltinnskudd.

I tabellen nedenfor er en oversikt over løpetidsfordeling på eiendeler, gjeld og egenkapital pr. 31.12.2019.

	1 mnd	2 mnd	3 mnd	12 mnd	2 år	3 år	4 år	5 år	>5år	Uten løpetid	Totalt
Eiendeler											
Norges Bank	54 351										54 351
Utlån til og fordringer til kredittinstitusjoner	154 717										154 717
Likviditetsportefølje	456 049									12 255	468 304
Utlån til kunder	24 724	24 915	20 544	191 921	276 201	282 122	260 870	194 895	1 376 582	59 738	2 712 512
Andre eiendeler										104 609	104 609
Totalt Eiendeler	689 841	24 915	20 544	191 921	276 201	282 122	260 870	194 895	1 376 582	176 602	3 494 493
Gjeld og egenkapital											
Kundeinnskudd		1 322 411	24 307			73 266		46 897		1 339 130	2 806 011
Fondsobligasjon				10 000						25 000	35 000
Ansvarlig lån									40 000		40 000
Annen gjeld										48 262	48 262
Egenkapital										565 220	565 220
Gjeld og egenkapital	0	1 322 411	24 307	10 000	0	73 266	0	46 897	40 000	1 977 612	3 494 493

5.3 Markedsrisiko

Bankens likviditets- og markedsrisikopolicy fastsatt av styret dekker retningslinjer for markedsrisiko, ansvarsforhold, risikoramme og rapportering. Retningslinjene behandles minst årlig i styret og styret mottar jevnlig.

Renterisiko

Den markedsrisikoen banken potensielt kan være utsatt for er renterisiko. Renterisiko i bankens holdes lav ved at både utlån og finansiering er til flytende rente. Handel i bankens likviditetsportefølje og plassering i andre banker gjøres med kort reprising.

Nedenfor er en oversikt over på hvilke løpetider bankens eiendeler, gjeld og egenkapital reprices pr. 31.12.2019. Banken har ingen store forfall på kapitalmarkedsfinansiering.

	1M	3M	6M	12M	2Y	3Y	4Y	5Y	>5år	Ikke rentesensitivt	Totalt
Norges Bank	54 351										54 351
Utlån til og fordringer til kredittinstitusjoner	154 717										154 717
Likviditetsportefølje	0	0	0	0						457 112	457 112
Utlån til kunder		2 652 773									2 652 773
Andre eiendeler										175 539	175 539
Totalt Eiendeler	209 068	2 652 773	0	0	0	0	0	0	0	632 651	3 494 493
Kundeinnskudd		2 686 094				73 121		46 796			2 806 011
Fondsobligasjon og ansvarlig kapital		65 000		10 000							75 000
Annen gjeld										49 392	49 392
Egenkapital										564 089	564 089
Gjeld og egenkapital	0	2 751 094	0	0	10 000	73 121	0	46 796	0	613 481	3 494 493

Banken måler renterisiko ved hjelp av EVE (Economic Value of Equity), som er et mål på endring i nåverdi av bankens eiendeler og gjeld ved et skift i rentekurven.

Pr. 31.12.2019 var risikoen - MNOK 0,56 ved et +1,0 % positivt parallelt skift i rentekurven og -1 MNOK 0.56 ved et negativt parallelt skift i rentekurven.

Valutarisiko

Banken har all sin virksomhet i Norge, og bankens valutarisiko er svært lav.

5.4 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige/sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Dokumentet er underordnet bankens risikopolicy og det er i tillegg vedtatt policyer for de øvrige viktigste risikoområder.

Risikotoleranse

Banken skal innrette virksomheten slik at det er lav sannsynlighet for at hendelser skal kunne påføre banken store økonomiske tap eller vesentlige tap av omdømme.

Operasjonell risiko skal søkes redusert ved hjelp av:

- Ansattes felles forståelse av god bedriftskultur
- Bankens organisering og arbeidsdeling
- Ansattes kunnskap/kompetanse
- Bankens IT-systemer
- Gode rutiner og arbeidsprosesser
- Gode kontrollprosedyrer for de vesentligste arbeidsprosessene
- Gode forsikringsordninger som reduserer bankens økonomiske risiko ved feilaktig/mangelfull rådgivning til kunder, samt ekstern svindel og kriminalitet
- Tilstrekkelige ressurser

Organisering og inndeling av ansvar

For å skape en god organisering av risikostyring, måling og kontroll er følgende arbeidsdeling vedtatt:

- Styret skal føre tilsyn med administrasjonen og se til at policyer, prosesser og systemer for styring av operasjonell risiko er effektivt implementert på alle beslutningsnivåer i organisasjonen. Styret skal påse at det eksisterer en sunn organisasjonskultur og at godtgjørelsesordningen bidrar til god styring og kontroll med foretakets risiko mv
- CEO har ansvaret for å utvikle en klar, effektiv og robust styringsstruktur med definerte, transparente og konsistente ansvarslinjer
- Samtlige ledere i banken skal ha kunnskap om operasjonell risiko innenfor sitt ansvarsområde. Lederne har ansvar for at alle ansatte får kunnskap og forståelse for hva som bidrar til operasjonell risiko
- Hver ansatt har også et eget ansvar for å bidra til god styring av operasjonell risiko gjennom blant annet å rapportere hendelser i henhold til bankens retningslinjer for hendelsesrapportering
- CCO/CRO er ansvarlig for å implementere og vedlikeholde policyer, prosesser og systemer for styring av operasjonell risiko, samt sikre tilstrekkelig uavhengighet og arbeidsdeling mellom utøvende og kontrollerende personell

Utkontraktering

Styret har fastsatt interne retningslinjer for utkontraktering:

- Avtale om utkontraktering av IKT-systemer som er av betydning for bankens virksomhet skal styrebehandles
- Finanstilsynet skal informeres i henhold til finanstilsynsloven § 4c
- Det skal foreligge en skriftlig avtale som sikrer innsyn, kontroll og revisjon fra bankens side, samt Finanstilsynet
- Ved utkontraktering skal banken ha tilstrekkelig kompetanse for å kunne føre effektiv kontroll og håndtere risikoen i den aktiviteten som er utkontraktert

Nye produkter og IT-systemer

Banken skal utarbeide dokumentasjon som beskriver nye produkter. Dette skal inkludere en risikoanalyse og en beskrivelse av nødvendige prosedyrer for overvåkning og kontroll av risikoer. Dette inkluderer også en vurdering av den operasjonelle risikoen, samt vurdering av produktene opp mot gjeldende regelverk.

Før nye vesentlige produkter og større IT-systemer tas i bruk skal banken forelegge for styret en beskrivelse av produkter/systemer inklusive en vurdering av den operasjonelle risikoen knyttet til dette.

5.5 Egenkapitalposisjoner utenfor handelsporteføljen

Aksjer og andeler klassifiseres som omløpsportefølje eller som anleggspotefølje. Urealisert verdiendring i porteføljene resultatføres.

Anleggsaksjer	Org.nr	Ant. aksjer 1.1	Årets tilgang/ avgang	Ant.aksjer 31.12	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi
Norsk Mineralutvikling AS	981 602 544	142 860	0	142 860	1 000	0
Vipps AS	920 889 298	1 023 371	169	1 023 371	47	47
SDC AS	16 98 81 38	2 293	-109	2 184	1 016	1 016
Sum anleggsaksjer					2 063	1 063

5.6 Forretningsrisiko, omdømmerisiko og strategisk risiko

Forretningsrisiko:

Denne risikoen defineres som uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Banken håndterer denne risikoen med gode styringsverktøy og rapportering.

Omdømmerisiko:

Omdømmerisiko er risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang som følge av sviktende tillit og omdømme i markedet. Banken håndterer denne risikoen med overvåkning av markedet.

Strategisk risiko:

Banken definerer denne risikoen som risikoen for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Bankens styring og kontroll med risikoområdene inngår som en viktig del bankens arbeid iht. internkontrollforskriften. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll er bankens årlige vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer.

5.7 Andre identifiserte risikoformer

Risikoene beskrevet ovenfor er de vesentligste for banken.

Andre risikoer, som ikke er vurdert å utgjøre en risiko for banken er listet opp nedenfor:

- Valutarisiko
- Risiko forbundet med verdipapirisering
- Konsentrasjonsrisiko
- Pensjonsforpliktelser
- Oppgjøringsrisiko i forbindelse med derivater
- Forsikringsrisiko